

Düzensiz Göçü Tamamlayıcı Faaliyetler Aracılığıyla Önlemek için Menşe Ülke ve Stratejik Ortaklarla İş Birliğini Güçlendirme Projesi (COMPLEMENT)

Yönetici Özeti

Komşu ülkelerde devam eden çatışmalar ve istikrarsızlıklar dahil, bölgedeki çeşitli ekonomik, siyasi, sosyal ve güvenlik faktörleri Türkiye'ye göçü tetiklemektedir. 2011'de Suriye krizinin başlamasının ardından Türkiye, çatışmalardan kaçan Suriyelilerin ana varış ülkesi haline gelmiş ve 3,7 milyondan fazla Suriyeli geçici koruma statüsü altında Türkiye'ye sığınmıştır. Ayrıca Türkiye, başta Afganlar, Iraklılar, İranlılar ve Pakistanlılar olmak üzere, dikkate değer sayıda uluslararası koruma altındaki kişiye de ev sahipliği yapmaktadır. Artan düzensiz göçmen akımı ve 2019 yılındaki yakalama sayısı (454.662), Covid-19 kısıtlamalarının da etkisiyle 2020 yılında önemli ölçüde düşerek 122.302'yi bulmuş ve son olarak bir önceki yılın sayılarına göre %33 artışla 2021 yılında 162.996 olarak kayıtlara geçmiştir. 2021'de Covid-19 koşullarına rağmen yakalanan düzensiz göçmen sayısındaki önemli artış, Türkiye'nin düzensiz göç akımı açısından karşı karşıya olduğu zorluğun devam eden büyüklüğünü göstermekte ve sorunun etkin bir şekilde ele alınması için menşe ülkelerle iş birliğinin önemini yinelemektedir.

Türkiye daha önce bazı menşe ülkelerle niyete mahsus diyaloglar yürütmüş olmakla birlikte, bu diyalogları sistematik bir yaklaşımla geliştirmek ve önemli sayıda düzensiz göçmenin menşei olduğu kritik ülkelerle iş birliğini genişletip güçlendirerek geri dönüşleri daha verimli hale getirmek düzensiz göçle bağlantılı zorlukların ele alınmasında proaktif duruşu kolaylaştıracaktır. Bu, aynı zamanda koşullar izin verdiğinde menşe ülkelere gönüllü geri dönüşleri teşvik ederek geri dönüşlerin sürdürülebilirliğinin temin edilmesine de katkıda bulunacaktır.

Bu bağlamda Proje, Göç İdaresi Başkanlığı'nın ve dolaylı olarak Türkiye'nin kolluk kuvvetlerinin, öncelikli menşe ülkeler ile diyalog ve iş birliğini destekleyecek ve düzensiz göç alanında kurumlar arası iş birliğine katkı sağlayacaktır.

Mevcut Bağlam

Göç İdaresi Başkanlığı'nın istatistiklerine göre, yakalanan düzensiz göçmenlerin ana menşe ülkeleri aynı kalırken, 9 Haziran 2022 itibarıyla yakalananların sayısı 110.968'dir. Bu, toplam yakalama sayısının geçen yıldan daha fazla olabileceğinin bir göstergesi olabilir.

2016-2020 yılları arasında kolluk kuvvetleri tarafından toplam 31.982 göçmen kaçakçısı yakalanmış olup, en yüksek sayıda yakalama 8.996 sayısı ile 2019 yılında olmuştur. 2020'de 4.282 göçmen kaçakçı yakalanarak bu sayıda %73,3 artış olmuş, 2021'de ise 7.918 göçmen kaçakçısı yakalanmıştır. 2022'de ise yılın ilk yarısı tamamlanmadan kolluk kuvvetleri halihazırda 3.742 kaçakçıyı yakalamıştır (09.06.2022 itibariyle). Düzensiz göç akışlarında ulusötesi ağların rolü ve kaçakçılığa konu olan düzensiz göçmenlerin doğrudan veya dolaylı olarak kaçakçılık suçunda yer alabilecekleri göz önüne alındığında, Türkiye ile kritik ülkelerin göç kurumları ve kolluk kuvvetleri arasındaki iş birliğinin temin edilmesi düzensiz göçle bağlantılı sorunlara kapsamlı bir müdahale için büyük önem taşımaktadır.

Projenin hedefi

Projenin ana hedefi, öncelikli menşe ülkeler ve çeşitli düzeylerde stratejik ortaklarla kurumlar arası iş birliğinin güçlendirilmesi yoluyla, Türkiye'nin düzensiz göçe müdahale kapasitesini güçlendirmek ve göç alanında karşılaşılan sorunlarının ele alınmasına yönelik süregelen çabalarına katkıda bulunmaktır. Bu bağlamda Proje, Göç İdaresi Başkanlığı'nın ve dolaylı olarak Türkiye'nin kolluk kuvvetlerinin, öncelikli menşe ülkeler ile diyalog ve iş birliğini destekleyecek ve düzensiz göç alanında kurumlar arası iş birliğine katkı sağlayacaktır.

Projeden beklenen ana çıktı, Göç İdaresi Başkanlığı'nın öncelikli menşe ülkeler ve ulusal, bölgesel ve uluslararası düzeydeki stratejik ortaklarla iş birliği ve operasyonel kapasitesinin güçlendirilmesi yoluyla düzensiz göçe proaktif biçimde müdahale etmesidir.

Proje, aşağıdaki çıktılar yoluyla belirlenen hedef ve sonuca ulaşmayı amaçlamaktadır:

1. Göç İdaresi Başkanlığı'nın öncelikli menşe ülkelerle göç ve göçle ilişkili alanlarda sistematik diyalog ve iş birliğini temin etmek için operasyonel kapasitesinin güçlendirilmesi,
2. Düzensiz Göç Strateji Belgesi ve Eylem Planında öngörüldüğü biçimde ulusal, bölgesel ve uluslararası düzeyde iş birliğini temin etmek için Göç İdaresi Başkanlığı'nın kurumlar arası koordinasyon kapasitesinin güçlendirilmesi.

Faydalanıcı

T.C. İçişleri Bakanlığı Göç İdaresi Başkanlığı

Projenin Süresi

01 Nisan 2022 – 30 Eylül 2023